

Lovforslag nr. L 70. Fremsat den 30. oktober 1986 af undervisningsministeren (Bertel Haarder)

Forslag

til

Lov om videregående teknikeruddannelser m.v.

Kapitel 1

Uddannelserne, deres opbygning og indhold

§ 1. Undervisningsministeren tilrettelægger videregående teknikeruddannelser, der bygger på de grundlæggende faglige uddannelser, samt uddannelser på konstruktørniveau, der bygger på de videregående teknikeruddannelser.

Stk. 2. Undervisningsministeren tilrettelægger tekniker- og ingeniørforkurser for uddannelsessøgende, som ikke umiddelbart har adgang til uddannelserne.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om uddannelserne.

§ 2. Undervisningsministeren fastsætter antallet af uddannelsespladser på de videregående teknikeruddannelser og uddannelserne på konstruktørniveau.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om adgangen til de videregående teknikeruddannelser og uddannelserne på konstruktørniveau samt om optagelse af studerende.

§ 3. Uddannelserne efter § 1, stk. 1, varer i almindelighed mellem 1 og 2 år som heltidsundervisning.

Stk. 2. Undervisningen kan tilrettelægges på anden måde end som heltidsundervisning.

§ 4. De videregående teknikeruddannelser grupperes normalt i områder. Uddannelserne omfatter undervisning af teoretisk og praktisk karakter, herunder i teknologiske og

værksted- eller laboratorietechniske fag samt i almene fag.

Stk. 2. I uddannelserne på konstruktørniveau kan der både indgå fag, der sigter på et højere teoretisk niveau, og fag, der sigter på faglig fordybelse.

Stk. 3. I de videregående teknikeruddannelser og uddannelserne på konstruktørniveau skal undervisning i tilvalgsfag kunne indgå, herunder fag der er særligt tilpasset med henblik på opfyldelse af lokale behov.

§ 5. Der tilbydes ansøgere og studerende rådgivning om valg af uddannelse og erhverv.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand.

§ 6. Teknikeruddannelserne inden for et område indledes normalt med en undervisning, der er fælles for områdets uddannelser.

Stk. 2. Den efterfølgende undervisning gennemføres inden for den enkelte teknikeruddannelse, eventuelt inden for et valgt speciale, og har til formål at kvalificere den studerende til at arbejde som tekniker på et videregående niveau inden for den enkelte uddannelse eller specialet.

§ 7. Uddannelserne på konstruktørniveau indeholder normalt en undervisning, der er fælles for studerende fra forskellige teknikeruddannelser, eventuelt fra flere områder. Undervisningen skal omfatte et valgt speciale.

F.t.l. om videregående teknikeruddannelser m.v.

§ 8. Undervisningen tilbydes af tekniske skoler.

Stk. 2. Skolerne kan helt eller delvis henlægge undervisningen til andre private eller offentlige institutioner eller virksomheder. Undervisningsministeren fastsætter regler herom efter indstilling fra Teknikerrådet.

Kapitel 2

Styringsorganernes sammensætning og beføjelser

§ 9. Undervisningsministeren nedsætter et teknikerråd. Ministeren udpeger formanden, 2 medlemmer udpeges af det erhvervsuddannelsesråd, som er nedsat i henhold til lov om erhvervsfaglige grunduddannelser, 8 medlemmer af de arbejdsgiverorganisationer, inden for hvis område teknikerne beskæftiges, og 8 medlemmer af de arbejdstagerorganisationer, der organiserer teknikerne. Efter indstilling fra rådet udpeger undervisningsministeren 3 uafhængige særligt sagkyndige til som tilforordnede at deltage i rådets arbejde. Rådet tilforordnes herudover 2 repræsentanter udpeget af skoleledernes og lærernes organisationer, 1 repræsentant fra Arbejdsministeriet samt 2 repræsentanter fra Undervisningsministeriet. Medlemmerne og de tilforordnede beskikkes for 4 år, dog kan de tilforordnede særligt sagkyndige beskikkes for et kortere tidsrum.

Stk. 2. Erhvervsuddannelsesrådets formand og formanden for Rådet for Ingeniøruddannelserne kan deltage i Teknikerrådets møder.

Stk. 3. Det skal ved udpegningen af repræsentanter for arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationerne sikres, at henholdsvis arbejdsledere og studerende repræsenteres.

§ 10. Teknikerrådet afgiver indstilling til undervisningsministeren om oprettelse eller nedlæggelse af uddannelser, om opdeling i områder, om rammer for uddannelsernes og undervisningsfagernes mål, uddannelsernes struktur, varighed, adgangsbetingelser, eksamensordninger, optagelse og generelle krav til lærernes kvalifikationer samt om fastsættelse af regler for rådets virksomhed.

Stk. 2. Rådet er i øvrigt rådgivende for undervisningsministeren og kan på eget initiativ drøfte og afgive udtalelse om alle

spørgsmål, der efter rådets opfattelse har betydning for uddannelserne efter loven.

§ 11. For hvert område, jfr. § 4, nedsætter undervisningsministeren et teknikerudvalg efter indstilling fra Teknikerrådet, jfr. § 10. Et teknikerudvalg skal normalt bestå af 7-11 medlemmer og tilforordnede og sammensættes ligeligt af repræsentanter for arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationerne inden for området. Undervisningsministeren samt lærernes og skoleledernes organisationer udpeger hver 1 tilforordnet. Undervisningsministeren kan efter indstilling fra et teknikerudvalg udpege yderligere et antal særligt sagkyndige tilforordnede. Medlemmerne og de tilforordnede beskikkes for 4 år, dog kan de tilforordnede særligt sagkyndige beskikkes for et kortere tidsrum. Udvalget vælger en formand og kan tillige vælge én eller to næstformænd.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan efter indstilling fra Teknikerrådet nedsætte teknikerudvalg til at varetage særlige tværgående opgaver og udvalg til at behandle forslag om uddannelser, som ikke umiddelbart henhører under et område. *Stk. 1* finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Et teknikerudvalg fastsætter selv sin forretningsorden.

§ 12. Teknikerudvalgene afgiver inden for hver deres område indstilling til undervisningsministeren om oprettelse eller nedlæggelse af de enkelte uddannelser, om uddannelsernes og undervisningsfagernes mål, uddannelsernes struktur, varighed, adgangsbetingelser, eksamensordninger, optagelse samt om generelle krav til lærernes kvalifikationer inden for rammer fastsat i medfør af § 10, stk. 1. For uddannelser, der ikke er henført til noget udvalg, afgiver Teknikerrådet indstilling til undervisningsministeren om disse spørgsmål.

Stk. 2. Udvalgene skal følge udviklingen inden for hver deres område med hensyn til behovet for ændringer eller oprettelse af uddannelser, herunder om, i hvilket omfang fornyelse skal ske i form af efteruddannelse. Udvalgene kan på eget initiativ drøfte og afgive udtalelse til undervisningsministeren om alle spørgsmål, der efter udvalgets opfattelse har betydning for uddannelserne inden for området.

§ 13. De enkelte tekniske skoler skal følge behovet for udvikling af uddannelserne og kan afgive forslag til undervisningsministeren vedrørende behov for ændringer og nye initiativer.

Stk. 2. Hver skole nedsætter i samråd med de lokale afdelinger af de organisationer, der er repræsenteret i teknikerudvalget, et eller flere lokale undervisningsudvalg for teknikeruddannelserne og uddannelserne på konstruktørniveau, sammensat af lokale fagkyndige. Organisationerne samt lærere og studerende skal være repræsenteret i udvalget.

Stk. 3. Undervisningsudvalget rådgiver skolen i spørgsmål, der vedrører uddannelsen, herunder efteruddannelse, ligesom det medvirker til at formidle forbindelsen mellem studerende og erhverv under uddannelsen og ved dennes afslutning.

Stk. 4. Undervisningsudvalget kan tage initiativ over for skolen med hensyn til etablering af lokalt tilpassede dele af uddannelsen.

Stk. 5. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om undervisningsudvalgenes virksomhed.

§ 14. Undervisningsministeren stiller sekretariatsbistand til rådighed for Teknikerrådet og teknikerudvalgene.

Kapitel 3

Forskellige bestemmelser

§ 15. Udgifterne ved undervisningen, herunder udgifter til udstyr, inventar og anlæg, afholdes af staten som tilskud m.v. i medfør af lov om godkendelse af handelsskoler, tekniske skoler samt maskinmester- og maskinistiskoler og tilskud m.v. til disse skoler.

Stk. 2. Når en teknisk skole har henlagt undervisning til anden privat eller offentlig institution eller virksomhed eller i andre særlige tilfælde, kan undervisningsministeren dog godkende, at udgifterne helt eller delvis afholdes af private midler eller af den offentlige institution. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om udgifternes afholdelse.

§ 16. Undervisningsministeren kan efter indstilling fra Teknikerrådet godkende afvigelser fra lovens bestemmelser med henblik

på at fremme uddannelsesforsøg.

Stk. 2. Teknikerrådet træffer afgørelse om udvikling og gennemførelse af begrænsede forsøg, som kan gennemføres inden for lovens rammer. Teknikerrådet indkalder fra teknikerudvalg og de tekniske skoler forslag til sådan forsøgsvirksomhed.

Stk. 3. Udgifterne til forsøgsvirksomhed afholdes af undervisningsministeren. Bestemmelsen i § 15, stk. 2, finder dog tilsvarende anvendelse på forsøgsvirksomheden.

§ 17. Undervisningsministeren fastsætter efter indstilling fra Teknikerrådet og Rådet for Ingeniøruddannelserne regler om, i hvilket omfang uddannelser og kurser efter loven giver adgang til ingeniøruddannelserne.

§ 18. Har undervisningsministeren bemyndiget ministeriets direktorater til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren, kan ministeren fastsætte bestemmelser om adgangen til at klage over afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelsen, herunder om at afgørelser ikke skal kunne indbringes for ministeren.

Kapitel 4

Ikrafttræden m.v.

§ 19. Loven træder i kraft den 1. august 1987.

Stk. 2. §§ 9 og 11 træder dog i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

§ 20. § 6 i lov nr. 197 af 7. juni 1958 om tekniske skoler, teknika og teknologiske institutioner, som ændret ved lov nr. 213 af 18. maj 1982, gælder ikke for uddannelserne efter denne lov. Erhvervsuddannelsesrådet, rådets underudvalg og uddannelsesnævnene fortsætter dog deres virksomhed med hensyn til de videregående teknikeruddannelser, indtil Teknikerrådet og teknikerudvalgene i henhold til lovens §§ 9 og 11 er nedsat. De hidtidige uddannelser og de godkendte undervisningsplaner m.v. bevarer deres gyldighed, indtil de ændres eller ophæves ved regler fastsat i medfør af loven.

§ 21. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

A. Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget

Det danske samfund er for øjeblikket inde i en periode med store omlægninger i forbindelse med den offentlige og den private sektors anvendelse af ny teknologi. Dette fører bl.a. til ændret organisering af virksomhederne. Arbejdsstyrkens kvalifikationer skal derfor ikke »kun« ajourføres i takt med arbejdsindholdets ændring fra håndteringspræget arbejde til teknisk betonet og teoretisk baseret arbejde. Men også i forhold til behov for nye funktionsafgrænsninger de enkelte medarbejderkategorier imellem.

Den teknologiske udvikling i de kommende år vil betyde en øget integration af forskellige arbejdsfunktioner. Denne integration indebærer, at alle niveauer i produktionen i øget omfang skal være i stand til at planlægge og gennemføre hele produktionsforløb.

Den ny teknologi udvikler sig med en sådan hast, at uddannelsesbehovet ikke vil kunne tilfredsstilles alene ved oprettelse af nye grundlæggende uddannelser.

For nærmere at undersøge behovet for en revision af tekniker- og ingeniøruddannelserne på baggrund af ændringerne i samfundet, herunder indflydelsen af den ny teknologi, og for at stille forslag til ændringer af uddannelsessystemet nedsatte undervisningsministeren i august 1985 et udvalg vedrørende ingeniør- og teknikeruddannelsernes fremtid (Steffen Møller udvalget). Nedsættelsen af udvalget måtte også ses som et led i regeringens bestræbelser for at medvirke til en styrkelse af vækstområderne i dansk erhvervsliv.

Udvalget fik til opgave at udarbejde en handlingsplan med initiativer, der skulle sikre, at der fremtidig både uddannes og efteruddannes et tilstrækkeligt antal ingeniører og teknikere på det videregående niveau med kvalifikationer, der passer til fremtidens behov. Et næsten enigt udvalg afgav i juni 1986 betænkning 1074/1986. Nogle af hovedpunkterne i betænkningen, som der i øvrigt nærmere henvises til, er følgende:

Der er brug for en meget kraftig ekspansion af uddannelserne på de videregående tekniske niveauer. Der er i dag ca. 75.000 beskæftiget inden for ingeniørernes og de videregående teknikeres arbejdsmarked. I slutningen af 90'erne vil der efter udvalgets skøn være behov for henved 200.000 medarbejdere med sådanne tekniske kvalifikationer.

For at dække dette behov må der satses både på omstilling af uddannelseskapaleteten og på etablering af nye efter- og videreuddannelsesmuligheder, herunder videreuddannelse på konstruktørniveau, dvs. i området mellem teknikere og ingeniører.

Der stilles forslag, der sigter mod en konsekvent *synliggørelse* af uddannelserne, adgangsvejene og beskæftigelsesmulighederne, herunder etablering af tekniker- og ingeniørforkurser (TIF) som brobygning mellem tekniker- og ingeniøruddannelserne på den ene side og de adgangsgivende uddannelser på den anden side. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne under afsnit B og bemærkningerne til § 1.

Betænkningen indeholder en række generelle og konkrete forslag til initiativer og ændringer, som løbende vil blive taget op med henblik på gennemførelse, idet Undervisningsministeriet i det væsentlige kan tilslutte sig de intentioner, der ligger bag forslagene.

Udvalget foreslår, at der lovgives om teknikeruddannelserne, og betænkningen indeholder en skitse til et lovforslag om videregående teknikeruddannelser m.v.

Undervisningsministeriet har i umiddelbar forlængelse af betænkningens afgivelse iværksat en vurdering af dens forslag med henblik på gennemførelse. En række forslag vedrørende ingeniøruddannelserne er således forelagt Rådet for Ingeiøruddannelserne til videre behandling parallelt med udarbejdelsen af lovforslaget.

2. *Lovforslaget som et led i Undervisningsministeriets initiativer med hensyn til den fremtidige uddannelse af ingeniører og af teknikere på det videregående niveau*

3. Udviklingsarbejde samt læreruddannelse

Udbygningen af teknikeruddannelserne og uddannelserne på konstruktørniveau må følges op af en ajourføring af de eksisterende uddannelser og af etablering af nye uddannelser på områder, hvor den teknologiske udvikling giver behov for medarbejdere med teknikerkvalifikationer.

Ud over udgifter til et intensiveret udviklingsarbejde vil der i forbindelse med uddannelsernes udbygning og løbende fornyelse være et stort behov for læreruddannelse.

4. Merbevillingsbehovet

De økonomiske konsekvenser fra 1988 af en udbygning af teknikeruddannelserne og TIF-kurserne samt nye konstruktøruddannelser vil blive taget op i forbindelse med udarbejdelsen af forslaget til finanslov for 1988.

5. Administrative konsekvenser

Kraftig udbygning, hurtig ajourføring af eksisterende uddannelser og etablering af nye uddannelser, herunder inden for brancheområder uden etableret tradition for uddannelser på tekniker- og konstruktørniveau, giver merarbejde i Undervisningsministeriet, Direktoratet for Erhvervsuddannelserne.

Udgifterne skønnes at udgøre 1,3 mill. kr. pr. år, heraf 1,0 mill. kr. i lønudgift, opgjort i januar 1986-pris- og lønniveau.

C. Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Bestemmelsen i *stk. 1* afgrænser de teknikeruddannelser, der foreslås omfattet af loven. Med hensyn til, hvilke allerede eksisterende uddannelser der nærmere tænkes på, henvises til betænkningens kapitel 2.

De *videregående teknikeruddannelser* er betegnelsen for de erhvervskompetencegivende tekniske uddannelser, som uddannelses- og beskæftigelsesmæssigt er placeret i området mellem de grundlæggende faglige uddannelser (efg-uddannelser, lærlingeuddannelser og grundlæggende teknikeruddannelser) på den ene side og ingeniøruddannelserne på den anden side.

Som en ny mulighed for at tilgodese arbejdsmarkedets behov for nye og højere tekniske kvalifikationer foreslås indført et nyt kvalifikationsniveau, konstruktørniveau, som sigter på varetagelse af brede, overordnede funktioner i området mel-

lem teknikeruddannelserne og ingeniøruddannelserne.

Forslaget om *uddannelser på konstruktørniveau* er til dels inspireret af den mulighed for videreuddannelse for byggeteknikere, som i dag eksisterer, dvs. bygningskonstruktøruddannelsen. Forslaget bygger dog på en forventning om, at det normalt vil være mest hensigtsmæssigt, at videreuddannelsen knytter sig til en bredere vifte af teknikeruddannelser, hvor der er behov for det. Behovet forventes at kunne dækkes med 5-7 uddannelser på konstruktørniveau. Dette udtryk anvendes som en samlet betegnelse i lovforslaget, men det forudsættes, at der ved etableringen af de enkelte uddannelser tages stilling til uddannelsernes nærmere betegnelse.

Bestemmelsen i *stk. 2* omhandler *tekniker- og ingeniørforkurser (TIF)*. Hovedadgangsvejen til teknikeruddannelserne skal fortsat gå gennem relevante grundlæggende faglige uddannelser (efg-uddannelser, lærlingeuddannelser eller grundlæggende teknikeruddannelser) og højere teknisk eksamen (htx). At grunduddannelsen skal være relevant sigter på, at de enkelte teknikeruddannelser bygger på bestemte faglige og teoretiske forudsætninger. Tilsvarende gælder studerende med htx.

Det forudsættes, at denne adgangsvej gøres bredest mulig, dvs. at der til de enkelte teknikeruddannelser gives adgang fra flest mulige grundlæggende uddannelser.

Da behovet for teknikere ikke fuldt ud kan forventes dækket ved øget adgang ad denne vej, vil det være nødvendigt at udbygge og synliggøre adgangsmulighederne for andre grupper.

Der er behov for at give den enkelte, som ikke har gennemført en umiddelbart adgangsgivende uddannelse, en faglig og teoretisk supplerings. Der kan f.eks. være tale om efg-uddannelser, lærlingeuddannelser og grundlæggende teknikeruddannelser, som ikke har umiddelbar tilknytning til den enkelte teknikeruddannelse, om studentereksamen samt om specialarbejderuddannelser og etatsuddannelser m.v.

På tilsvarende måde er der behov for at styrke adgangsmulighederne til ingeniøruddannelserne, herunder navnlig til teknika.

Det forudsættes, at TIF tillige kan være et tilbud til uddannelsessøgende, som vel opfylder de formelle adgangsbetingelser, men som reelt har behov for supplerings eller ajourføring af den adgangsgivende grunduddannelse, før de begynder på den videregående uddannelse.

Tilbudene sammensættes af elementer fra de adgangsgivende uddannelser svarende til de nuvæ-

Det er Undervisningsministeriets opfattelse, at der er behov for et selvstændigt lovgrundlag for de videregående teknikeruddannelser i lighed med grundlaget for lærlinge-, efg- og teknikumingeniøruddannelserne. Derved vil uddannelsesområdet opnå en regulering på grundlag af egne forudsætninger. Herudover vil en lovgivning om de videregående teknikeruddannelser ved sin synlighed af uddannelserne kunne bidrage til den nødvendige øgede tilgang til uddannelserne og til øget produktion af teknikere med de relevante kvalifikationer.

Lovforslaget, der i det væsentlige følger udvalgets skitse, omfatter videregående teknikeruddannelser, der bygger på de grundlæggende faglige uddannelser, samt uddannelser på konstruktørniveau, der bygger på de videregående teknikeruddannelser. Lovforslaget indeholder bestemmelser om tilbud om supplerende kurser for uddannelsessøgende, tekniker- og ingeniørforkurser (TIF).

Der foreslås nedsat et teknikerråd, der skal overtage Erhvervsuddannelsesrådets kompetence vedrørende de videregående teknikeruddannelser. Endvidere foreslås der nedsat et antal teknikerudvalg, der skal overtage uddannelsesnævnenes opgaver, samt undervisningsudvalg i tilknytning til de enkelte tekniske skoler.

Lovforslaget hviler på en forudsætning om decentralisering af ansvar og kompetence til de tekniske skoler, hvilket indebærer, at den centrale styring så vidt muligt skal ske gennem fastsættelse af overordnede mål og ressourcerammer.

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med det arbejde, der for tiden udføres vedrørende undersøgelse af styringen af erhvervsskolernes virksomhed, og i sammenhæng med en revision af de grundlæggende erhvervsuddannelser. Sammen har de til formål at sikre gennemførelsen af en uddannelsesstruktur og en overordnet økonomisk styring, der understøtter erhvervslivets omstilling og udvikling.

Undervisningsministeriet er opmærksom på, at de omhandlede arbejder kan medføre forslag om ændringer i relation til styringen af erhvervsskolerne. Hvis sådanne ændringer aktualiseres, kan det blive nødvendigt at ajourføre bestemmelserne i lovforslaget, således at der skabes overensstemmelse mellem forudsætningerne vedrørende styringen af de videregående teknikeruddannelser og af de grundlæggende erhvervsuddannelser m.v., der begge finder sted på erhvervsskolerne.

Ministeriets udkast til lovforslag har været sendt til udtalelse i Erhvervsuddannelsesrådet. Endvidere er medlemmerne af Steffen Møller udvalget blevet hørt over udkastet. Om lovforslaget

henvises i øvrigt til bemærkningerne til de enkelte bestemmelser, jfr. afsnit C.

B. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser

1. Uddannelseskapacitet

Behovet for videregående teknikere og konstruktører skønnes at være stærkt stigende.

Den normale indgang til teknikeruddannelserne skal fortsat være en fuldført faglig grunduddannelse. For at sikre den ønskede tilgangsstigning vil det som nævnt endvidere være nødvendigt at etablere forkurser, der retter sig mod tekniker- og ingeniøruddannelserne (TIF-kurser).

Antalsmæssigt vurderes det, at der i 1990 er behov for, at ca. 1300 med en faglig uddannelse gennemfører et TIF-kursus med alment studieforberedende indhold. Studenter, der søger teknikeruddannelse, vil kun i begrænset omfang have behov for sådanne almene kurser. Det forventes, at i alt ca. 100 studenter fra den sproglige linie og HF'ere med sprog som tilvalg i 1990 vil søge enkeltfagskurser inden for hovedsagelig fysik og kemi.

Efteruddannelse af teknikere har gennem årene fundet sted på de tekniske skoler i ret begrænset omfang ved udbud af specialkurser.

Erkendelsen af, at netop teknikernes øgede efteruddannelsesbehov burde imødekommes, var en væsentlig årsag til loven om efteruddannelse (lov nr. 271 af 6. juni 1985).

Efteruddannelsesloven giver gode muligheder for efter- og videreuddannelse af teknikere. Kurserne er baserede på et lokalt samarbejde mellem erhvervsliv og uddannelsesinstitutioner, men det forhindrer ikke, at Teknikerrådet f.eks. vil kunne foranledige udvikling af landsdækkende kursusmodeller.

Den nuværende aktivitet med specialkurser planlægges at indgå under efteruddannelsesloven.

2. Udstyr og lokaleindretning

Udbygningen af teknikeruddannelserne og uddannelserne på konstruktørniveau forudsættes primært at skulle ske inden for områder i vækst. Ofte vil disse områder samtidig være karakteriseret ved produktion eller brug af højteknologiske produkter.

Dette indebærer behov for, at der i forbindelse med teknikeruddannelsernes udbygning skabes mulighed for udstyrsanskaffelser, ligesom der må påregnes behov for ombygninger og ændrede lokaleindretninger (edb-rum, laboratorier m.v.).

somheders behov og de studerendes ønsker sammenholdt med skolens muligheder.

De lokale undervisningsudvalg skal være rådgivende for skolerne med hensyn til disse fag. Det er hensigten med denne nye frihedsgrad for skolerne og de lokale parter at sikre en smidig og dynamisk vej til fornyelse af uddannelserne. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 13.

Samtidig vil et behov for specialisering delvis kunne imødekommes på denne måde. Eventuelle udækkede behov for specialisering påregnes at blive dækket ved kurser i henhold til lov nr. 271 af 6. juni 1985 om efteruddannelse (Erhvervsrettede kurser m.v.). Kurser efter denne lov udspringer i det væsentlige af lokale behov, hvilket også normalt er tilfældet for (andre) kurser, der bygger på ønsker om specialisering.

Uddannelsernes organisering i områder vil medføre, at undervisningen i et vist omfang kan være fælles for områdets enkelte uddannelsesretninger. Det foreskrives i § 6, at uddannelserne inden for et område normalt har fælles indledende uddannelsesstrin. Undervisningen har til formål at give den studerende forberedende kvalifikationer inden for det valgte område. Den indledende undervisning efterfølges af en, eventuelt trinvis, specialisering. Formuleringen udelukker ikke, at der i nogle tilfælde kan være behov for, at en uddannelse har sit helt eget forløb inden for området.

Noget tilsvarende gælder efter § 7 i princippet for uddannelserne på konstruktørniveau. Det valgte speciale kan være uddybende i forhold til specialet i teknikeruddannelsen eller til den indledende fælles undervisning.

§ 5 indeholder bestemmelser om studievejledning og specialundervisning.

Undervisningsministeren vil kunne fastsætte regler om studievejledning i medfør af § 1, stk. 3. Det forudsættes, at Rådet for Uddannelses- og Erhvervsvejledning inddrages i spørgsmålet om vejledningsordningens nærmere indhold med henblik på koordinering med andre vejledningsordninger.

Bestemmelsen om specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand sigter på en fortsættelse af eksisterende støttemuligheder for handicappede studerende.

Til § 8

Det er de tekniske skoler, der tilbyder teknikeruddannelserne og uddannelserne på konstruktørniveau, og uddannelserne vil normalt foregå på disse skoler. Bestemmelsen åbner mulighed for, at

de tekniske skoler kan henlægge undervisning til andre, herunder private virksomheder. Dette, sammenholdt med mulighederne for at give uddannelserne et lokalt tilsnit, jfr. § 13, stk. 4, og bemærkningerne til §§ 4-7, åbner helt nye muligheder for at nedbryde barrierer, som kan hindre lokal opfyldelse af lokale behov. Undervisningen foregår dog i alle tilfælde på den tekniske skoles ansvar.

Ordene »efter indstilling« betyder her som andetsteds i loven en udtalelse, som ikke er bindende for ministeren. Initiativet til udtalelsen kan i alle tilfælde tages såvel af ministeren som af det pågældende rådgivningsorgan.

Til §§ 9 og 10

De nuværende styringsorganer er omtalt i udvalgets betænkning, kap. 3, hvortil der henvises.

Lovforslagets kap. 2 indebærer, at de videregående teknikeruddannelser får et selvstændigt rådgivningsapparat. Samtidig betyder det en forenkling i forhold til det nuværende system af rådgivende organer, erhvervsuddannelsesråd, teknikerudvalg og uddannelsesnævne.

Bestemmelserne i §§ 9 og 10 medfører, at Erhvervsuddannelsesrådets kompetence vedrørende teknikeruddannelserne bortset fra de grundlæggende uddannelser overføres til et nyoprettet teknikeråd. I konsekvens heraf vil det nuværende teknikerudvalg under Erhvervsuddannelsesrådet tillige med uddannelsesnævnene blive nedlagt. Om de foreslåede nye teknikerudvalg og undervisningsudvalg henvises til bemærkningerne til §§ 11-13.

Teknikerrådets sammensætning er omtalt nærmere i § 9. Det skal – udover en formand, der udpeges af ministeren – bestå af 2 medlemmer, der udpeges af Erhvervsuddannelsesrådet, 8 medlemmer, der udpeges af de arbejdsgiverorganisationer, inden for hvis område teknikerne beskæftiges, og 8 medlemmer, der udpeges af de arbejdstagerorganisationer, der organiserer teknikerne, samt et antal tilforordnede.

Medlemmerne udpeget af arbejdsmarkedets organisationer skal sikre paritetisk repræsentation fra vedkommende arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer. Det forudsættes, at arbejdsledernes og de studerendes interesser tilgodeses af organisationerne.

For at sikre en sammenhæng mellem grunduddannelserne, de videregående teknikeruddannelser og ingeniøruddannelserne foreslås det som anført, at Erhvervsuddannelsesrådet udpeger 2 medlemmer af Teknikerrådet, samt at Erhvervsuddannel-

rende værkstedskurser, enkeltfagstilbud, gymnasiale suppleringskurser og adgangskurser til teknikum m.v. og kombinationer heraf. Det forudsættes, at de enkelte dele af TIF tilrettelægges efter de regler om høring m.v., der gælder for de enkelte uddannelser. Lovforslagets kap. 2 om styringsorganerne gælder således ikke for TIF.

Bestemmelsen i *stk. 3* skal give hjemmel til at udstede regler om de enkelte uddannelser.

Det forudsættes, at ministeriets regler om uddannelserne fastsættes i form af målbeskrivelser med mange frihedsgrader for så vidt angår undervisningens indhold, således at det er de enkelte tekniske skoler, der løbende fornyer og tilpasser uddannelserne uden regelændringer. Der henvises til bemærkningerne til §§ 9 og 10 samt til §§ 11 og 12 om Teknikerrådets og teknikerudvalgenes indstilling til undervisningsministeren om uddannelsernes indhold i form af målbeskrivelser snarere end detaljerede indholdsbeskrivelser. Ministeriet kan ikke gå ud over målbeskrivelser uden at indhente rådgivning fra Teknikerrådet eller teknikerudvalgene.

Ministeriets regler bør indeholde en beskrivelse af de forudsætninger, der kræves af de studerende, både i almen og faglig og i praktisk og teoretisk henseende. Beskrivelsen skal kunne danne grundlag for den enkeltes valg af passende tilvalgsfag i de forudgående uddannelser. Beskrivelsen skal endvidere ligge til grund for afgørelsen om, i hvilket omfang en eventuel nødvendig supplerelse eller ajourføring af den forudgående uddannelse gennem TIF bør have. Tilsvarende skal reglerne indeholde de krav, der stilles til de studerende om forudgående praktisk beskæftigelse i virksomheder (erhvervspraktik).

Til § 2

De nærmere regler om adgangen til de videregående teknikeruddannelser og uddannelserne på konstruktørniveau og om optagelse af studerende fastsættes administrativt i medfør af *stk. 2*.

Til § 3

Formuleringen af *stk. 1* tilsigter en vis fleksibilitet med hensyn til uddannelsernes varighed. Det skal således være muligt, at enkelte teknikeruddannelser er af kortere varighed end 1 år, ligesom man må forvente, at der kan blive behov for uddannelser af længere varighed, dvs. eventuelt over 2 år. Tilsvarende gælder for uddannelserne på konstruktørniveau.

Bestemmelsen i *stk. 2* åbner mulighed for, at uddannelserne kan gennemføres som deltidsuddannelser, således at de studerende under uddannelsen kan opretholde en beskæftigelsesmæssig tilknytning til arbejdsmarkedet. Man kunne tænke sig en form, hvor undervisningen delvis finder sted inden for den daglige arbejdstid, eller en form, hvor den studerende skifter mellem skole og virksomhed nogle uger ad gangen i hele den daglige arbejdstid. Også andre former og kombinationer vil kunne tænkes.

Til §§ 4-7

Bestemmelserne angiver rammerne for undervisningens indhold og uddannelsernes struktur.

Den foreslåede gruppering i områder har til formål at skabe grundlag for brede indgange til teknikeruddannelserne, at øge den geografiske spredning af uddannelserne og at sikre uddannelsernes fleksibilitet og omstillingsevne. Efter formuleringen udelukkes det dog ikke, at en uddannelse ikke henføres til et område sammen med andre uddannelser.

Det overlades til det foreslåede teknikerråd at stille forslag om den nærmere områdeopdeling. Som udgangspunkt kan man forestille sig 5-7 områder grupperet ud fra slægtskab med hensyn til funktioner og metoder m.v. i højere grad end ud fra branchetilhørsforhold.

Undervisningen er i hovedsagen teoriundervisning med et vist element af praksisorienterede øvelser og kursusarbejder.

Om tekniker- og konstruktøruddannelsernes indhold foreskriver § 4, at uddannelsernes fagrække både omfatter område- og specialebestemte teknologiske, værksteds-, laboratorie-, drifts- og virksomhedstekniske fag og almene fag, der danner grundlag for de tekniske og teknologiske fag, f.eks. matematik, fysik, kemi, datalære, ledelsesværktøjer, fremmedsprog og samfundsorientering.

Bestemmelsen i § 4, *stk. 3*, har til formål at give yderligere specialiseringsmuligheder og at styrke tilpasningen af uddannelserne til lokale behov.

Det vil således være ønskeligt, at der fra et tidligt tidspunkt af uddannelserne er mulighed for, at de studerende kan vælge mellem forskellige (tilvalgs)fag. Dette vil bidrage til at motivere de studerende og til en dynamisk udvikling af uddannelserne. Indholdet af disse fag skal ikke være godkendt af en central myndighed eller instans, men alene være fastsat af den enkelte skole inden for de almindelige økonomiske rammer for uddannelsen. Fagene kan være tilrettelagt efter lokale virk-

sesrådets formand og formanden for Ingeniørrådet deltager i Teknikerrådets møder uden stemmeret.

Det forventes, at de organisationsvalgte medlemmer af rådet samt de 2 medlemmer, der vælges af Erhvervsuddannelsesrådet, repræsenterer følgende organisationer m.v.:

På arbejdsgiverside:

Dansk Arbejdsgiverforening (udpeget af Erhvervsuddannelsesrådet), Jernets Arbejdsgiverforening, Industrifagene, FR – Hovedorganisation for Arbejdsleder- og tekniske Funktionærforeninger i Danmark, Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger, Entreprenørforeningen, Industrirådet, Håndværksrådet samt Kommunernes Landsforening, Københavns og Frederiksberg kommuner og Amsrådsforeningen i Danmark i fællesskab.

På arbejdstagerside:

Landsorganisationen i Danmark (udpeget af Erhvervsuddannelsesrådet), Teknisk Landsforbund (i alt 5, heraf 1 studerende), Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund i Danmark, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd og Dansk Metalarbejderforbund.

De foreslåede 3 tilfornordnede udpeget af undervisningsministeren efter indstilling fra rådet forudsættes at være personligt udpegede særligt sagkyndige, som skal kunne tilføre rådet informationer og synspunkter fra den teknologiske forskning og uddannelsesforskningen m.v. Det forudsættes, at der kan tillægges disse sagkyndige et vederlag, som fastsættes konkret for den enkeltes beskikkelsesperiode.

Herudover foreslås det, at 1 repræsentant fra Arbejdsministeriet, 2 repræsentanter fra Undervisningsministeriet, dvs. Direktoratet for Erhvervsuddannelserne, og 2 repræsentanter for skoleledernes og lærernes organisationer tilfornordnes udvalget, og at de således deltager i rådets møder uden stemmeret.

Teknikerrådet skal i følge § 10 afgive indstilling til undervisningsministeren om oprettelse eller nedlæggelse af uddannelser, om opdeling i områder, om rammer for uddannelsernes og undervisningsfagernes mål, uddannelsernes struktur, varighed, adgangsbetingelser, eksamensordninger, optagelse og generelle krav til lærernes kvalifikationer samt om fastsættelse af regler for rådets virksomhed.

Det forudsættes, at rådet som sin hovedopgave i øvrigt påtager sig at følge udviklingen inden for teknikernes arbejdsmarked med henblik på at stille

forslag, der kan fremme en dynamisk fornyelse af teknikeruddannelserne og sikre en løbende tilpasning mellem erhvervslivets behov og uddannelserne inden for det samlede teknikerområde.

Rådets sammensætning skal sikre, at det kan være forum for den uddannelsespolitiske debat inden for uddannelsesområdet. Rådet skal virke for tilvejebringelse af et indbyrdes sammenhængende og dækkende system af videregående teknikeruddannelser og uddannelser på konstruktørniveau og være disse uddannelsers overordnede talerør over for andre rådgivende organer, herunder Erhvervsuddannelsesrådet og Ingeniørrådet, samt over for Undervisningsministeriet, andre ministerier, erhvervslivets organisationer m.fl.

Til §§ 11 og 12

Der er i dag nedsat uddannelsesnævner for de enkelte videregående teknikeruddannelser. Uddannelsesnævnerne er dog i nogle tilfælde fælles for flere uddannelser og omfatter i visse tilfælde både grundlæggende og videregående teknikeruddannelser.

I konsekvens af forslaget om at samle de videregående teknikeruddannelser og uddannelserne på konstruktørniveau i områder foreslås uddannelsesnævnenes opgaver henlagt til et antal teknikerudvalg, således at der oprettes et udvalg for hvert område.

Teknikerudvalgene skal virke for fornyelse og tilpasning inden for hver deres hovedområde og kan i samarbejde tillige virke for forandringer på tværs af hovedområderne. Udvalgene skal endvidere drøfte og afgive indstilling til undervisningsministeren om alle spørgsmål vedrørende de enkelte uddannelser inden for området, f.eks. de nærmere bestemmelser om adgangen til uddannelserne samt uddannelsernes struktur. Teknikerudvalgene skal afgive indstilling om indholdet i form af målbeskrivelser inden for de rammer, der vil blive fastsat i medfør af § 10. Herved tages der hensyn til ønsket om fleksibilitet og omstillingshastighed og skolerens mulighed for selv at udforme uddannelsernes indhold inden for de givne mål styrkes, jfr. bemærkningerne til § 1 om Undervisningsministeriets udformning af reglerne som målbeskrivelser, og om, at ministeriet ikke kan gå ud over målbeskrivelser uden at indhente rådgivning fra teknikerudvalgene.

Det findes naturligt, at teknikerudvalgene i deres overvejelser og rådgivning med hensyn til teknikeruddannelserne efter loven også inddrager spørgsmål om efteruddannelse inden for deres

område. Herunder, om fornyelse af uddannelsen bør ske gennem ændringer af uddannelsen, i form af efteruddannelse eller gennem en kombination af ajourført uddannelse og efteruddannelse, eventuelt gennem kurser tilrettelagt såvel for studerende som for færdiguddannede. For efteruddannelsen gælder lov nr. 271 af 6. juni 1985 om efteruddannelse (Erhvervsrettede kurser m.v.).

Det overlades til Teknikerrådet at overveje og afgive indstilling til undervisningsministeren om oprettelse og nedlæggelse af områder. Disse spørgsmål vil i princippet løbende kunne tages op med henblik på ændringer som følge af indhøstede erfaringer eller den teknologiske, erhvervsmæssige og arbejdsmarkedsmæssige udvikling.

Bestemmelsen i § 11 om udvalgenes sammensætning er en ramme, som udfyldes af undervisningsministeren efter indstilling fra Teknikerrådet.

Initiativ til nedsættelse af et teknikerudvalg efter stk. 1 eller stk. 2 kan – ud over fra undervisningsministeren – udgå fra rådet, arbejdsmarkedets organisationer eller andre.

Det må forventes, at de enkelte områder kan blive meget forskellige med hensyn til det antal uddannelser, som henføres til området, og med hensyn til graden af slægtskab mellem uddannelsernes indhold, de uddannedes funktioner, branchetilørsforhold, arbejdsmarkedsforhold osv.

Der åbnes i § 11, stk. 2, mulighed for, at undervisningsministeren kan nedsætte udvalg til behandling af spørgsmål, som ikke umiddelbart hører under et område, eller som hører under flere områder.

Lovforslaget angiver derfor ret vide rammer for sammensætningen af det enkelte udvalg, hvad angår antallet af medlemmer. Forslaget fastsætter dog, at der til udvalgene skal være tilfornet 3 som repræsentanter for henholdsvis Undervisningsministeriet (Direktoratet for Erhvervsuddannelserne), skolerne og lærerne.

Det er herudover alene et krav, at udvalget i øvrigt sammensættes ligeligt af repræsentanter for arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationerne inden for området. Det er hensigten, at undervisningsministeren ved sammensætningen af et udvalg skal afveje hensynet til, at udvalget ikke bliver for stort, normalt 7–11 medlemmer, over for hensynet til, at organisationerne inden for området opnår en passende repræsentation. Med hensyn til repræsentationen bør der lægges vægt på, at ikke alene arbejdsmæssige, men også erhvervsmæssige interesser tilgodeses, ligesom både arbejdsledernes og de studerendes interesser skal kunne varetages i udvalget.

Om rollefordelingen mellem styringsorganerne forudsættes det, at Teknikerrådet som nævnt medvirker ved varetagelse af de overordnede, koordinerende og tværgående opgaver, herunder fastsættelse af rammer og principper for teknikeruddannelserne m.v., f.eks. med hensyn til adgangsbetinger, optagelsesregler og uddannelsernes struktur og eksaminer.

Technikerudvalgene har derimod til opgave at medvirke, når der skal fastsættes regler for de enkelte uddannelser om adgangsbetinger m.v. Det er ikke tanken, at indstillinger fra et teknikerudvalg om disse spørgsmål vedrørende de enkelte uddannelser normalt skal forelægges for rådet til udtalelse, før afgørelse træffes.

I enkelte tilfælde kan der være behov for, at både et udvalg og rådet udtaler sig i samme sag, f.eks. hvis udvalgets indstilling afviger væsentligt fra de generelle rammer og principper.

I spørgsmål om oprettelse af nye uddannelser og nedlæggelse af uddannelser bør både rådet og vedkommende udvalg altid udtale sig.

Da de enkelte områder i almindelighed vil omfatte flere uddannelser end de nuværende uddannelsesnævne, og da områderne typisk vil omfatte flere brancheområder, er der mulighed for, at udvalgene kan nedsætte midlertidige, i hovedsagen ekspertorienterede, underudvalg til at bistå sig i spørgsmål om ændring i eller oprettelse af uddannelser.

Til § 13

Bestemmelsen i § 13 giver de enkelte tekniske skoler en central placering med hensyn til teknikeruddannelserne. I *stk. 1* understreges det, at skolerne skal følge behovet for udvikling af uddannelser, og at de kan afgive forslag til undervisningsministeren om behov for ændringer og nye initiativer.

Bl.a. til at rådgive de tekniske skoler foreslås der i *stk. 2*, jfr. *stk. 3-5*, som et supplement til de centrale styringsorganer oprettet undervisningsudvalg i tilknytning til de enkelte skoler. Det er hensigten, at undervisningsudvalgene – sammen med skolerne – skal sikre en dynamisk og fleksibel udvikling af teknikeruddannelserne.

Lokale udvalg er allerede i mange tilfælde etableret af skolerne med hjemmel i reglerne om de enkelte uddannelser. Det foreslås, at sådanne lokale udvalg får en styrket placering med hensyn til lokalt tilpassede dele af teknikeruddannelserne og med hensyn til varetagelse af lokale interesser i øvrigt.

Det enkelte undervisningsudvalg foreslås nedsat af skolen (bestyrelsen) i samråd med de lokale afdelinger af de organisationer, der er repræsenteret i det pågældende teknikerudvalg. Den nødvendige sammenhæng med de centrale styringsorganer tilgodeses herved og ved bestemmelsen om, at disse organisationer skal være repræsenteret i det lokale undervisningsudvalg. Dets saglige og stedlige kompetenceområde skal følge vedkommende skoles område. Eksempelvis vil der (med uddannelsernes nuværende skolemæssige placering) blive ét undervisningsudvalg for uddannelsen til levnedsmiddeltekniker (Slagteriskolen i Roskilde). Dette udvalgs lokalområde vil være hele landet, hvilket svarer til skolens opland. Derimod vil der blive 6 undervisningsudvalg for uddannelsen til elektroniktekniker (Sønderborg, Århus, Struer, Odense, Frederiksberg, Ballerup) svarende til 6 tekniske skolers lokalområder for denne uddannelse.

De lokale udvalgs opgaver er knyttet til skolerens arbejde og vedrører derfor rådgivning af skolerne om spørgsmål, som er overladt til decentrale beslutninger om uddannelserne. Det drejer sig bl.a. om udfyldning af undervisningsplaner og -vejledninger samt om udbud af valgfag og efteruddannelseskurser.

Udvalgene vil i øvrigt udgøre et vigtigt element i kontakten mellem skolerne og det lokale arbejdsmarked for teknikere. Denne kontakt finder sædvanligvis kun i mindre omfang sted gennem en skoles bestyrelse, idet bestyrelsen normalt er sammensat i forhold til interesserne på grunduddannelsesområdet.

Til § 14

Det forudsættes, at Undervisningsministeriet, Direktoratet for Erhvervsuddannelserne, sikrer Teknikerrådet og teknikerudvalgene den fornødne sekretariatsmæssige betjening.

Til § 15

Regler om finansiering af videregående teknikeruddannelser er fastsat i lovgivningen om tilskud til bl.a. tekniske skoler. Hovedreglen i *stk. 1* om finansieringen af undervisningen henviser til denne ordning.

Efter disse regler yder staten på visse betingelser normalt et tilskud på 100 pct. af driftsudgifterne til undervisningen.

Udstyr og inventar stilles normalt til rådighed af staten, medens der til anlægsarbejder normalt

ydes rente- og afdragsfrie lån, i visse tilfælde dog kun med $\frac{1}{2}$ af anskaffelses- eller opførelsessummen.

Da forslaget til § 8 åbner mulighed for, at tekniske skoler helt eller delvis henlægger undervisning til andre institutioner eller virksomheder, er der behov for, at hovedreglen om finansiering kan fraviges.

Det påregnes, at den tekniske skole i forbindelse med udlægning af undervisning i almindelighed vil købe eller leje ydelser og faciliteter af den modtagende institution. Disse udgifter er omfattet af hovedreglen i *stk. 1*.

For at fremme muligheden for lokale initiativer og for at give en særlig mulighed for eventuel etablering af særlig bekostelig undervisning foreslås der i *stk. 2* tilvejebragt hjemmel til, at private virksomheder, fonde, foreninger, kommuner eller andre kan deltage i finansiering af undervisning efter loven, når undervisning udlægges til sådanne virksomheder m.v. Bestemmelsen i *stk. 2* giver endvidere mulighed for, at udgifterne til undervisningen i andre særlige tilfælde helt eller delvis kan afholdes af private m.fl. Der sigtes herved bl.a. til særlig bekostelig undervisning, der finder sted på en teknisk skole.

Til § 16

Under hensyn til forventningerne om en meget betydelig udviklingshastighed på tekniker- og konstruktøruddannelsernes område kan der ud over forsøgsvirksomhed inden for lovens rammer blive behov for forsøgsvirksomhed, der ikke rummes inden for loven. Det er derfor nødvendigt med en vidtgående dispensationsbestemmelse. Efter forslaget *stk. 1* kan enhver af lovens bestemmelser fraviges af undervisningsministeren efter indstilling fra Teknikerrådet, hvis det sker for at fremme uddannelsesforsøg. Det forudsættes, at sådanne forsøg afvikles og evalueres inden for et på forhånd fastlagt og begrænset åremål. Udgifterne til forsøgsvirksomhed afholdes af undervisningsministeren. Der er endvidere mulighed for, at udgifterne helt eller delvis kan afholdes af private m.fl., jfr. *stk. 3*.

Som en betydelig nydannelse åbner forslaget *stk. 2* mulighed for, at Teknikerrådet kan træffe beslutning om udvikling og iværksættelse af forsøg inden for visse grænser. Rådets beføjelser er således begrænset af størrelsen af det rådighedsbeløb, der forudsættes afsat til formålet på de årlige bevillingslove og af, at undtagelser fra loven ikke besluttes af rådet.

Forslaget tilsigter at forsyne Teknikerrådet med et virkemiddel, som sætter rådet i stand til på eget ansvar at foretage konkrete skridt til fornyelse af uddannelserne. Det er samtidig et væsentligt element i forslaget, at Teknikerrådet indkalder forslag til en sådan forsøgsvirksomhed fra de tekniske skoler og teknikerudvalgene, og at skolerne på denne måde inddrages i udviklingsarbejdet bag forsøgsvirksomheden.

Det er Teknikerrådet, der har den endelige afgørelse vedrørende forsøgsvirksomhed inden for rådighedsbeløbets rammer, men undervisningsministeren skal sikre bevillingens tilvejebringelse og administration samt i øvrigt, at et forsøg falder inden for lovens rammer, jfr. *stk.* 3. Undervisningsministeren er ikke afskåret fra at iværksætte yderligere forsøgsvirksomhed efter rådgivning fra Teknikerrådet eller teknikerudvalgene.

Til § 17

Bestemmelsen sigter på at fremme mulighederne for videreuddannelse for teknikere og teknikere på konstruktørniveau. Det må anses for hensigtsmæssigt, at betingelserne for adgang til de længerevarende, videregående uddannelser, herunder navnlig de forskellige ingeniøruddannelser, får en særlig

udformning i forhold til teknikere og teknikere på konstruktørniveau. Eventuelt således at det videregående studieforløb afkortes på grundlag af den gennemførte uddannelse.

Til § 18

Baggrunden for den foreslåede bestemmelse er regeringens moderniseringsprogram, der bl.a. går ud på at uddelegere ansvar og kompetence og at forenkle reglerne inden for ankesystemerne og herunder i videst muligt omfang at undgå unødigt dobbeltbehandling og enkeltsagsbehandling på departementalt niveau.

Til §§ 19 og 20

Overgangsbestemmelserne skal sikre, at der kan ske en glidende overgang til det fremtidige uddannelses- og styringssystem. Overgangsperioden bør blive så kort som mulig, og det forudsættes derfor, at Teknikerrådet straks nedsættes. Uddannelsesnævnene vil kunne fungere som teknikerudvalg indtil videre, men de forudsættes nedlagt, efterhånden som de enkelte teknikerudvalg bliver nedsat. De hidtidige regler om uddannelserne skal forblive i kraft, indtil nye regler er fastsat i medfør af loven.